Landstingsstyrelsen

Motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Tomas Eriksson m.fl. (MP) har lämnat en motion om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Landstingsrådsberedningens motivering

I motionen föreslås att 500 Mkr avsätts i en särskild social investeringsfond. Fonden ska kunna göra riktade satsningar för en specifik målgrupp eller för ett specifikt problem. I detta fall föreslås tidiga insatser för barn och unga i syfte att nå en förbättrad folkhälsa. Fonden ska bygga på ett samarbete mellan Stockholms läns landsting och kommunerna.

Det är viktigt att förebygga ohälsa hos barn och unga. Det är ett prioriterat område inom Stockholms läns landsting. Barn och unga är en viktig målgrupp folkhälsoarbetet inom landstinget.

Stockholms läns landsting samarbetar redan idag med olika aktörer i länet i folkhälsofrågor. Det finns till exempel ett länsnätverk för folkhälsa där länsstyrelsen och kommunerna samverkar med landstinget. Dessutom finns olika samverkansfora inom regionen där aktuella frågor diskuteras och om hur implementering av olika beslut ska ske inom folkhälsoområdet.

I handlingsplanen "Handling för hälsa 2012 – 2014" pekas på att tidiga insatser rörande barns villkor är särskilt angelägna. Som viktiga områden anges att främja hälsosamma matvanor och fysisk aktivitet bland barn och unga. Ett annat område är att utveckla metoder för att främja sexuell hälsa. Dessutom framhålls vikten av föräldrastöd och en hälsofrämjande skola. Ett annat angeläget område är att förbättra barns och ungas psykiska hälsa

Ett storskaligt projekt i form av en ny fond kan innebära ett ekonomiskt risktagande för landstinget. Det kommer också att kräva mycket administration för hantering och uppföljning. Det är dessutom ett finansieringsinstrument som landstinget har liten erfarenhet av. Landstingsstyrelsen anser att det inte är nödvändigt att bilda en särskild fond för att utveckla folkhälsoarbetet i Stockholms län.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 april 2014
Motion 2013:18
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 4 mars 2014 med MP-ledamotens muntliga reservation
Programberedning för folkhälsa och psykiatris protokollsutdrag den 3 mars 2014 med MP-ledamotens muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 27 januari 2014

Torbjörn Rosdahl

Anna Starbrink

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektören

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-04-24

LS 1309-1154

Handläggare:
Maria Holmkvist Biles

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -04- 24
Dnr LS 1309-1154
Rokel IV

Motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet

Ärendebeskrivning

Tomas Eriksson m.fl. (MP) har lämnat en motion om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 april 2014
Motion 2013:18
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 4 mars 2014 med MP-ledamotens muntliga reservation
Programberedning för folkhälsa och psykiatris protokollsutdrag den 3 mars 2014 med MP-ledamotens muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 27 januari 2014

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Motionärerna vill se fler insatser för ökad folkhälsa. För att åstadkomma detta föreslår de att en social investeringsfond inrättas och att 500 miljoner kronor avsätts till fonden.

Motionärerna föreslår att fondens inriktning ska vara tidiga insatser för barn och unga, upp till 25 år. Med hänvisning till landstingets Folkhälsorapport 2011 räknar motionärerna upp områdena alkohol, tobak, mat, motion och psykisk hälsa, där de anser att folkhälsan sviktar.

Motionärerna anser att fonden kommer att uppmuntra till samarbete mellan landstinget och kommunerna. Villkoret för att kommunerna ska kunna söka medel till gemensamma projekt, är att de själva bidrar med lika mycket. Motionärerna föreslår också regler för hur den sociala investeringsfonden ska fungera.

Förvaltningen instämmer i att en förbättrad folkhälsa gynnas av tidiga insatser för barn och unga. För stora delar av det folkhälsoarbete som landstinget bedriver är också samarbete med kommuner och andra aktörer en avgörande faktor för ett gott resultat.

Förvaltningen ser det inte som nödvändigt att avsätta medel i en fond mot bakgrund av det arbete som landstinget redan bedriver på området.

Bakgrund
Folkhälsoarbete, dvs. förebyggande insatser av många olika slag, pågår i landstingets verksamheter. Utöver detta arbete finns också Folkhälsopolicyns mål och prioriteringar. Policyn är beslutad av landstingsfullmäktige 2005-06-07 (LS 0403-0592). Till policyn finns en handlingsplan, "Handling för hälsa 2012-2014" (LS 1109-1185), som specificerar vilka insatser som ska genomföras.

Överväganden
I likhet med motionärerna, anser förvaltningen att insatser för barn och unga är av största vikt för att förbättra folkhälsan både nu och på sikt. I Folkhälsopolicyns prioriterade insatser för 2012-2014 (mål 1, Goda livsvillkor) pekas tidiga insatser kring barns villkor ut som särskilt angelägna. I handlingsplanen för denna period finns en rad planerade projekt och insatser, t.ex. att

- främja hälsosamma matvanor och fysisk aktivitet bland barn och unga,
- utveckla metoder för att främja sexuell hälsa, och
- utveckla och sprida metoder för föräldrastöd, stödjande miljöer, hälsofrämjande skola för att förbättra barns och ungas psykiska hälsa.

Förvaltningen håller med motionärerna om att samarbete med andra aktörer är en nödvändighet för landstinget. Kommuner och andra organisationer har kontaktytor som underlättar ett förebyggande arbete för folkhälsa. Genom att samarbeta med bland annat kommuner kan landstinget bidra med nya kunskaper från landstingets egna undersökningar och resultat från forskningen.

Ett exempel på ett konkret samarbete med en kommun är projektet "En frisk skolstart - föräldrastöd för goda mat- och rörelsevanor inom förskoleklassen", där landstinget samarbetade med Nacka kommun. Åtta skolor deltog i projektet som avslutades år 2013.

Landstinget administrerar också nätverk för kommunernas drogpreventionssamordnare och folkhälsostrateger.
Att avsätta medel i en social investeringsfond, till insatser för folkhälsan, ser förvaltningen inte som nödvändigt. Landstinget har avsatt medel för folkhälsoarbetet och det arbete som genomförs idag kommer att följas av nya satsningar för att förbättra folkhälsan.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Stockholms läns landsting

miljöpartiet de gröna

MOTION

2013-06-11

Ankom
Stockholms läns landsting
2013 -09- 17
Dnr LS 1309-1154

2013:18
Rotel IV

Motion av Tomas Eriksson (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet

Det behöver göras mer insatser för att öka folkhälsan i Stockholmsregionen. Det visar inte minst följande från Stockholms läns landstings senaste *Folkhälsorapport 2011. Folkhälsan i Stockholm – idag och imorgon*:

- Fetma och övervikt har blivit vanligare bland länets invånare i nästan alla ålderkategorier. Fetma är en riskfaktor för ett flertal kroniska sjukdomar.

- Drygt en femtedel av befolkningen 18-64 år rapporterar mycket stillasittande och motionerar aldrig. Andelen är högst bland unga män och kvinnor.

- Antalet individer som behöver alkoholrelaterade vårdinsatser i Stockholms län ökar. Ökningen är störst bland unga vuxna 15-24 år.

- Andelen rökare bland unga har ökat. Tobaksrökning är ett av de absolut största problemen för folkhälsan.

- Ungas psykiska hälsa är ett fortsatt problem. Självmordsförsöken bland unga har ökat. Hela 30 procent av de unga kvinnorna i länet anger nedsatt psykiskt välbefinnande.

Förebyggande tidiga insatser kan ge folkhälsovinster på längre sikt, men är sällan prioriterade i ansträngda offentliga driftsbudgetar. Miljöpartiet vill därför att Stockholms läns landsting avsätter 500 miljoner kronor till en särskild social investeringsfond.

Enligt innovationsrådet betänkande SOU 2013:40, handlar en social investering om ”riktade satsningar rörande en specifik målgrupp eller ett specifikt problem”. I detta fall vill vi göra tidiga investeringar i barn och unga för ökad folkhälsa.

Syftet med den sociala investeringsfonden är att på längre sikt öka folkhälsan i länet. De förebyggande insatserna ska generera folkhälsovinster till kommunerna samt till Stockholms läns landsting

Varje investering ska ha en plan för uppföljning där det framgår hur resultaten ska mätas och vid vilka tidpunkter de ska redovisas. Det ska också anges hur investeringen/projektet bidrar till att kommunens och landstingets totala kostnader minskar. När kostnadsbesparingar i verksamheter görs ska överskotten återföras till fonden så att nya sociala investeringar kan genomföras.

Ankom
Stockholms läns landsting
2013 -09- 17
Dnr.....

Miljöpartiet förespråkar en utveckling där landsting och kommuner går samman för att med tidiga insatser inom alkohol och tobak, mat, motion och psykisk hälsa, lösa gemensamma problem. Den sociala investeringsfonden ska underlätta insatser som annars försvåras på grund av avgränsade ansvarsområden och budgetar.

I syfte att uppmuntra till utökat samarbete mellan Stockholms läns landsting och kommunerna, föreslås medlen från den sociala investeringsfonden gå till gemensamma projekt samt att respektive part satsar likvärdiga belopp.

För att en fondmodell ska fungera föreslås följande:

1. Fondens syfte ska vara att främja folkhälsan genom tidiga insatser för unga upp till 25 år och uppmuntra till samarbete mellan landsting och kommuner.

2. Pengar ska återföras till fonden genom en så kallade återföringsmodell, som innebär att när investeringarna ger minskade kostnader så återförs dessa medel till fonden.

3. Varje social investering ska noggrant utvärderas och de ekonomiska konsekvenserna av satsningen ska vara möjliga att följa upp. Både vad gäller minskade kostnader men också i mänskliga vinster.

4. Det är viktigt att fondmedlen inte finansierar den ordinarie verksamheten. Istället ska det finnas en ömsesidig överenskommelse mellan kommuner och landsting om att permanenta framgångsrika projekt.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att Stockholms läns landsting avsätter 500 mkr till en social investeringsfond

att för att kommunerna ska få tillgång till fondens medel krävs att kommunerna matchar satsningen med likvärdigt belopp.

att regelverket för fonden ska utgå från ovanstående specificering

Tomas Eriksson (MP)

~~Yvonne Blombäck~~

Annika Hjelm

Marie Åkesdotter

Viviane Gunnarsson
Viviane Gunnarsson

Martin Sahlin

Susanne Nordling
Susanne Nordling

Ann-Sofi Matthiesen
Ann-Sofi Matthiesen

Mikael Odenberg
MIKAEL ODENBERG

Peter Eller
Peter Eller

PAUL LAPPALAINEN

PROTOKOLLSUTDRAG 3/2014
§ 12

SAMMANTRÄDESDAG
2014-03-04

Justerat Filippa Reinfeldt (M)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2014-03-04

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -03- 05
Dnr LS 1309-1154
Rotel IV

§ 12 Yttrande över motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet

HSN 1309-1072

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2013:18. I motionen föreslår Tomas Eriksson m.fl. (MP) att Stockholms läns landsting avsätter 500 miljoner kronor till en särskild social investeringsfond i syfte att öka folkhälsan i Stockholmsregionen på längre sikt.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2014-01-27
Motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP)

Yrkanden

1 Ordförandens (M) förslag för M-, FP-, KD- och C-ledamöterna om bifall till hälso- och sjukvårdsdirektörens förslag

2 Helene Öbergs (MP) förslag om bifall till motionen.

Propositionsordning

Inför beslut ställer ordföranden proposition på yrkandena. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer
Helene Öberg (MP) reserverar sig mot beslutet.

Deltar inte i beslutet
S-ledamöterna deltar inte i beslutet.
Håkan Jörnehed (V) deltar inte i beslutet.

Vid protokollet
Lisbeth Ekebom

Rätt utdraget intygas

Lisbeth Ekebom

Expedieras till:
LS
Akten

Hälso- och sjukvårdsnämnden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Programberedning 3
- Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLLSUTDRAG

SAMMANTRÄDESDAG
2014-03-03

2/2014
§ 6

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -03- 05
Dnr LS 1309-1154

Justerat Birgitta Rydberg (FP)
Johan Sjölander (S)

§ 6 Yttrande över motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet

HSN 1309-1072

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2013:18. I motionen föreslår Tomas Eriksson m.fl. (MP) att Stockholms läns landsting avsätter 500 miljoner kronor till en särskild social investeringsfond i syfte att öka folkhälsan i Stockholmsregionen på längre sikt.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2014-01-27
Motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP)

Yrkanden

Ordförande Birgitta Rydberg (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Marie Åkesdotter (MP) yrkar bifall till motionen.

Proposition

Ordförande Birgitta Rydberg (FP) ställer proposition på båda yrkandena och finner att Programberedningen bifaller förvaltningens förslag.

Beslut

Programberedningen beslutar att i enlighet med förvaltningens förslag föreslå Hälso- och sjukvårdsnämnden att besluta

att till Landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Reservation

Marie Åkesdotter (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Deltar inte i beslut
Johan Sjölander (S), Anna Kettner (S), Kemo Ceesay (S) och Åsa Brunius (V) deltar inte i beslutet.

Vid protokollet/rätt utdraget intygas

Helena Johansson

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-01-27

HSN 1309-1072

Handläggare:
Amalia Vinogradova
Birger Forsberg

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2014-03-04, P 12

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -03- 05
Dnr LS 1309-1154

Yttrande över motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2013:18. I motionen föreslår Tomas Eriksson m.fl. (MP) att Stockholms läns landsting avsätter 500 miljoner kronor till en särskild social investeringsfond i syfte att öka folkhälsan i Stockholmsregionen på längre sikt.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2014-01-27
Motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Eriksson m.fl. föreslår i sin motion att Stockholms läns landsting avsätter 500 miljoner kronor till en särskild social investeringsfond. En social investering är enligt motionärerna "riktade satsningar rörande en specifik målgrupp eller ett specifikt problem". I detta fall vill motionärerna göra tidiga investeringar i barn och unga för ökad folkhälsa. De önskar också uppmuntra till utökat samarbete mellan Stockholms läns landsting och kommunerna och föreslår därför att medlen från den sociala investeringsfonden går till gemensamma projekt och att respektive part satsar likvärdiga belopp i fonden.

Förvaltningen stödjer idén att tidiga satsningar på barn och unga för att förebygga ohälsa skall prioriteras. Detta präglar förvaltningens strategiska folkhälsoarbete där denna målgrupp ges en viktig roll. En särskild fond för detta ändamål kan vara ett verktyg, men innebär samtidigt ett helt nytt finansieringsinstrument som landstinget har mycket begränsad erfarenhet av att arbeta med. Ett storskaligt projekt av den omfattning som föreslås i motionen skulle därför innebära ett risktagande och kräva betydande administration både i hantering och uppföljning för att säkra hög effektivitet i medelsförbrukningen. Ett finansiellt samarbete mellan kommun och landsting av det slag som beskrivs i motionen är också helt nytt.

Förvaltningen anser att det finns andra möjligheter att både satsa mer på barns och ungas hälsa och uppnå ökat samarbete mellan landstinget och länets kommuner. Stockholms läns landsting samarbetar redan idag med olika aktörer i länet kring folkhälsofrågor. Landstinget är med i ett länsnätverk för folkhälsa där bl.a. Länsstyrelsen och KSL ingår. Ett annat nätverk samlar folkhälsoplanerare och handläggare från länets kommuner för att tillsammans med landstingets Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) utveckla kompetens och samarbete kring angelägna utmaningar inom folkhälsoarbetet. Mycket av folkhälsoarbetet i länet sker de facto genom samverkan mellan länets kommuner, landstinget, regionala myndigheter och organisationer, frivilligorganisationer och myndigheter på nationell nivå. Det finns även ett antal mötespunkter för dem som är verksamma inom folkhälsoarbetet i länet där aktuella frågor och implementeringsproblem analyseras och diskuteras med syftet att utbyta information och identifiera gemensamma intresseområden och utvecklingsarbeten. Förvaltningen anser att dessa olika fora för regionala samarbeten fortsatt bör utvecklas. Frågor om hur parterna gemensamt kan stödja barns och ungas hälsa bör prioriteras i dessa möten.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef